

Quickscan natuurtoets

Muggewaard 16 in Giesbeek

In opdracht van OOSTZEE ontwerp & omgeving

Colofon

Rapportnummer	: 1501
Projectnummer	: 2469
Opdrachtgever	: OOSTZEE ontwerp & omgeving
Contactpersoon	: Dhr. W. Hijmans
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel 0314 641910 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl IBAN NL87 RABO 03 88 40 73 44 Btw nr. NL8076.79.616.B01 KvK 09100544
Auteur(s)	: Ing. R. Boerboom
Controle	: Drs. L.M.A. Witjes
Status	: Definitief
Foto voorblad	: Ing. R. Boerboom
Wijze van citeren	: Boerboom, R. (2015), Quickscan natuurtoets Muggewaard 16 in Giesbeek. Definitief rapport 1501. Staring Advies, Hoog-Keppel.

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
1 Inleiding en doel	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Doel	3
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	4
2.1 Gegevens plangebied	4
2.2 Beschrijving van het plangebied	4
2.3 Geplande werkzaamheden	4
3 Beschermde status plangebied	6
3.1 Gelders Natuurnetwerk	6
3.2 Natura 2000	8
4 Het ecologisch onderzoek	21
4.1 Methode	21
4.2 Resultaten	22
5 Flora- en faunawet	28
5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet	28
5.2 Wettelijke consequenties	32
6 Conclusie	33
Bijlagen	34
Bijlage 1 Impressie plangebied	35
Bijlage 2 Instandhoudingsdoelen Uiterwaarden IJssel	37
Bijlage 3 Wettelijk kader Flora- en faunawet	47

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. De heer Lubach van Jachthaven Het Eiland B.V. is bezig met de realisatie van een overnachtingsvoorziening voor 15 campers nabij Muggewaard 16 te Giesbeek. De heer Hijmans van Oostzee ontwerp & omgeving is betrokken bij deze plannen en heeft Staring Advies gevraagd om de quickscan natuurtoets uit te voeren.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande ontwikkelingen schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming kunnen worden gebracht met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Muggewaard 16

Plaats: Giesbeek

Gemeente: Zevenaar

Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Zevenaar, ten westen van de woonkern Giesbeek en grenzend aan de recreatieplas Rhederlaag (zie figuur 1).

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een jachthaven, de bebouwde kom van Giesbeek, een fietspad, vakantiepark Riverparc en de oevers van de Rhederlaag met grasvegetaties, zandstrandjes en diverse houtige beplantingen. Het plangebied grenst aan de zuidzijde aan een fietspad, aan de westzijde aan de jachthaven en aan de noord- en oostzijde aan de oevers van de Rhederlaag (zie figuur 2).

Het plangebied betreft een gedeelte van de oeverzone van de recreatieplas, hoofdzakelijk bestaande uit een kort beheerde grasvegetatie. Verspreid staan enkele wilgen, Italiaanse populieren en zijn wat vakken met bosplantsoen aangeplant. Op het terrein is een sanitairblok aanwezig. Het gedeelte waar de camperplaats is voorzien bestaat uit een halfverharding. Het terrein wordt begrenst door een hekwerk (zie figuur 2 en bijlage 1).

2.3 Geplande werkzaamheden

Men is voornemens om een overnachtingsvoorziening voor 15 campers nabij de Muggewaard 16 te Giesbeek te realiseren. Het gehele plangebied heeft een oppervlakte van ruim 1,3 hectare. Het gedeelte dat ingericht wordt als camperplaats heeft een oppervlakte van circa 2000 m². Hierbinnen worden 4 verlichtingspunten en een stroomvoorziening aangebracht. Aan de landzijde (zuidoost- en noordoostzijde) is het terrein afgesloten middels een hekwerk van 2 meter hoog. De toegang tot de camperplaats is gerealiseerd via de naastgelegen jachthaven (zie figuur 2).

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood), bron: Kadaster 2012.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (rood), bron: Google Earth 2015.

3 Beschermde status plangebied

3.1 Gelders Natuurnetwerk

In de Omgevingsvisie is de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ruimtelijk vastgelegd en gaat het in Gelderland verder onder een andere naam. Voor de EHS komen twee nieuwe natuurcategorieën in de plaats: het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone (GO).

3.1.1 Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het Gelders Natuurnetwerk (GNN) geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het Gelders Natuurnetwerk in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

3.1.2 Groene Ontwikkelzone (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

Het plangebied ligt niet in het GNN of in een GO (zie figuur 3). Rondom het plangebied liggen verschillende gebieden die zijn aangewezen als groene ontwikkelzone. Verspreid rondom het plangebied liggen enkele bos- en natuurgebieden die zijn aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN. Het betreft onder andere verschillende delen van de IJsseluiterwaarden, landgoed Bingerden en de Veluwezoom.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone, bron: Provincie Gelderland 2015.

3.1.3 Effectbeoordeling GNN

In het plangebied wordt naast een bestaande jachthaven een camperplaats voor 15 campers gerealiseerd. Er vindt geen ruimtebeslag op bestaande natuur of groene ontwikkelzones plaats. Bij het toetsingskader van de GNN is geen sprake van externe werking. Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de GNN en GO zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden en de afstand ten opzichte van de bestaande natuurgebieden en ontwikkelzones. De kernkwaliteiten van de GNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken' (deelgebied IJsseluiterwaarden). Dit beschermd natuurgebied grenst aan de noordzijde aan het plangebied (zie figuur 4). Overige Natura 2000-gebieden (o.a. Veluwe, Landgoederen Brummen, de Bruuk en Stelkampsveld) liggen op ruime afstand, vanaf ruim 3 km.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', bron: Provincie Gelderland 2015.

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Per Natura 2000-gebied zijn in de Ontwerpbesluiten de instandhoudingsdoelen benoemd. Dit betreffen een aantal soorten en habitats die kenmerkend voor het gebied zijn. Ruimtelijke ontwikkelingen mogen niet leiden tot een significante verslechtering van deze instandhoudingsdoelen.

Voor het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', deelgebied 'Uiterwaarden IJssel' zijn voor een aantal habitattypen en doelsoorten instandhoudingsdoelen geformuleerd (zie bijlage 2).

3.2.1 Effectbeoordeling Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Echter kunnen ruimtelijke ontwikkelingen door externe werking toch een verstorend effect hebben op de aangewezen instandhoudingsdoelen, tijdens en na afronding van de werkzaamheden. Dit kunnen tijdelijke effecten zijn, maar ook permanente verstorende effecten. Om een indicatie over het mogelijk negatief effect van een ruimtelijke ontwikkeling op de instandhoudingsdoelen van het Natura-2000 gebied 'Rijntakken' te krijgen is de effectenindicator van het Ministerie van EZ geraadpleegd. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van habitattypen en soorten voor de meest voorkomen storende factoren. De activiteit uit de effectenindicator die het meest overeenkomt met de realisatie van een camperplaats is 'Landrecreatie'.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten						Verstoring door mechanische effecten					
	1	7	13	14	16	17	Opervlakteverlies	Verontreiniging	Verstoring door geluid	Optische verstoring	Verstoring door licht	Opervlakteverlies
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Elft	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zalm	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeeprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Aalscholver (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Brandgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dodaars (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dodaars (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kemphaan (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kemphaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuifeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meerkoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nonnetje (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oeverzwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tafeleend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Toendrarietgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tureluur (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Watersnip (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Watersnip (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wilde Zwaan (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ... onbekend

Uit de effectenindicator (zie figuur 5) blijkt dat er een aantal storingsfactoren zijn, waarvoor de habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' gevoelig zijn. Dit zijn de storingsfactoren **oppervlakteverlies, verontreiniging, verstoring door geluid, verstoring door licht, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten**. Per storingsfactor wordt getoetst of significante negatieve effecten te verwachten zijn voor de kwalificerende habitattypen en soorten voor het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Hierbij is vooraf een selectie gemaakt van soorten die relevant zijn voor het deelgebied 'Uiterwaarden IJssel'. Het Natura 2000-gebied Rijntakken omvat namelijk 4 deelgebieden:

1.Uiterwaarden IJssel

2.Uiterwaarden Neder-Rijn

3.Gelderse Poort

4.Waal

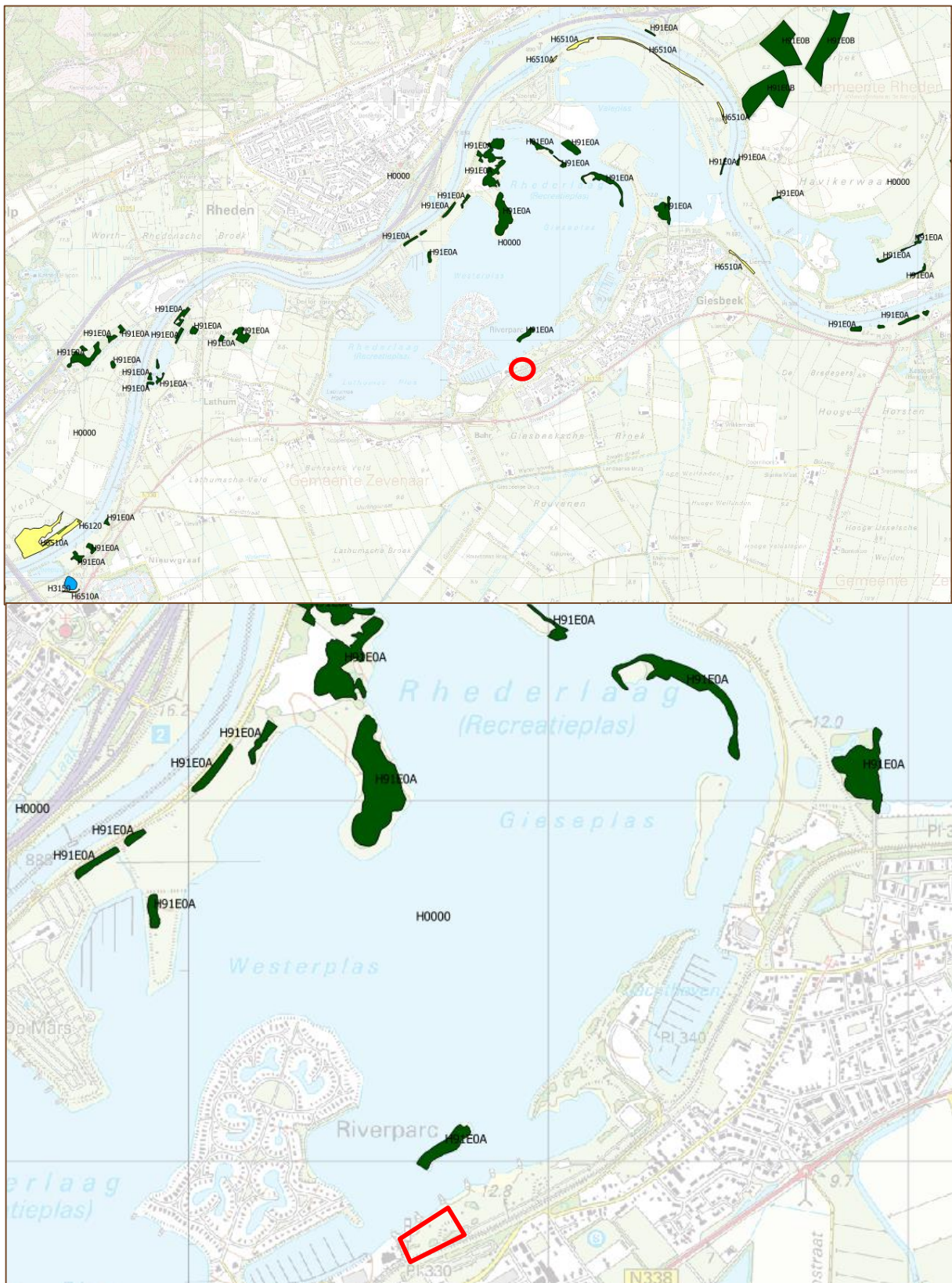
Het deelgebied Uiterwaarden IJssel betreft het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. Specifiek voor dit deelgebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd in het ontwerpbesluit (zie bijlage 2). Voor de soorten elft, meervleermuis, rivierprik, zalm, zeebek, bergeend (niet-broedvogel), blauwborst (broedvogel), brandgans (niet-broedvogel), dodaars (broedvogel), dodaars (niet-broedvogel), goudplevier (niet-broedvogel), grote karekiet (broedvogel), kempfaan (broedvogel), kempfaan (niet-broedvogel), oeverzwaluw (broedvogel), roerdomp (broedvogel), roerdomp (niet-broedvogel), toendrarietgans (niet-broedvogel), watersnip (broedvogel), watersnip (niet-broedvogel), woudaapje (broedvogel) en zwarte stern (niet-broedvogel) zijn geen doelen geformuleerd voor het deelgebied Uiterwaarden IJssel. Deze soorten worden in deze Voortoets niet behandeld.

Oppervlakteverlies

verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied. Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of vermesting.

De habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91E0, H91F0 en de doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, aalscholver, grutto, ijsvogel, kwartelkoning, porseleinhoen, tureluur, wintertaling, wulp en zwarte stern zijn gevoelig voor oppervlakteverlies. Hiervan is echter geen sprake aangezien het plangebied niet binnen het Natura 2000-gebied ligt. Er worden geen habitattypen aangetast door oppervlakteverlies (zie figuur 5). Er is geen sprake van fysieke aantasting van leefgebied van bovenstaande doelsoorten. De voor oppervlakteverlies gevoelige habitats en doelsoorten van het Natura 2000-gebied zullen geen negatieve effecten ondervinden door de realisatie van de camperplaats. Of er sprake

is van indirecte negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze habitats en/of doelsoorten wordt beoordeeld bij de overige storingsfactoren.

Figuur 5. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de habitats van het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht.

De habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91E0, H91F0 en de doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, aalscholver, fuut, grauwe gans, grutto, ijsvogel, kievit, kleine zwaan, kolgans, krakeend, kuifeend, kwartelkoning, meerkoet, nonnetje, pijlstaart, porseleinhoen, scholekster, slobbeend, smient, tafeleend, tureluur, wilde eend, wilde zwaan, wintertaling, wulp en zwarte stern zijn gevoelig voor verontreiniging.

De doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, aalscholver (broedvogel), grutto, kwartelkoning, porseleinhoen, tureluur, wulp en zwarte stern komen niet voor binnen de invloedsfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Van deze soorten liggen de broedgebieden, foerageergebieden en/of essentiële leefgebieden op ruime afstand van het plangebied. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door verontreiniging op voorhand uit te sluiten. Ook de habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91F0 bevinden zich niet in het plangebied of directe omgeving. De deelgebieden die zijn aangewezen voor deze habitattypen liggen op ruime afstand van het plangebied. Een klein gedeelte H6510A ligt op circa 2 km afstand van het plangebied. Overige habitattypen liggen op nog ruimere afstand van het plangebied, vanaf circa 4 km (zie figuur 5). Door de geringe omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling en de ruime afstand tot deze habitats zijn negatieve effecten door verontreiniging op voorhand uit te sluiten.

H91E0

Van dit habitatype ligt een kleine oppervlakte op circa 100 meter afstand van het plangebied. Het betreft een klein eiland in de zandwinplas Rhederlaag. Verspreid rondom deze plas liggen nog enkele deelgebieden die zijn aangewezen voor dit habitatype. Deze liggen op ruimere afstand, vanaf circa 1 km (zie figuur 5). Door de beperkte afstand is dit habitatype gevoelig voor verontreiniging. Bij de realisatie van de camperplaats is echter, met uitzondering van de uitlaatgassen van de campers, geen sprake van uitstoot van verontreinigende, gebiedsvreemde stoffen. Uitgaande van een maximale bezetting van 15 campers en het feit dat er alleen sprake is van uitstoot tijdens aankomst en vertrek van campers is deze uitstoot dermate minimaal dat er geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van habitatype H91E0A verwacht worden. De oppervlakte en kwaliteit van dit habitatype komt niet in gevaar door de realisatie van een kleinschalige camperplaats langs de recreatieplas.

Aalscholver, fuut, grauwe gans, ijsvogel, kievit, kleine zwaan, kolgans, krakeend, kuifeend, meerkoet, nonnetje, pijlstaart, scholekster, slobend, smient, tafeleend, wilde eend, wilde zwaan, wintertaling (niet-broedvogels)

De zandwinplas Rhederlaag en bijbehorende oeverzones worden, met name in het winterseizoen, gebruikt door deze vogelsoorten. De ijsvogel is jaarrond aanwezig en gebruikt de Rhederlaag als leefgebied. Soorten als aalscholver, fuut, kuifeend, nonnetje en tafeleend duiken naar vis, mosselen en kreeftachtigen. Soorten als krakeend, meerkoet, pijlstaart, slobend, wilde eend en wintertaling zoeken hun voedsel met name in en op de oevers. Voor soorten als grauwe gans, kleine zwaan, kolgans, smient en wilde zwaan, die voornamelijk in omliggende polders grazen dient de plas voornamelijk als slaapplek en toevluchtsoord. De kievit wordt soms pleisterend in groepjes verspreid rondom de plas aangetroffen. Het plangebied ligt net buiten het Natura 2000-gebied, maar de kwaliteit van de foerageergebieden van bovenstaande watergebonden vogelsoorten kan, gezien de geringe afstand van het plangebied tot aan de plas, aangetast worden door verontreiniging. Bij de realisatie van de camperplaats is echter, met uitzondering van de uitlaatgassen van de campers, geen sprake van uitstoot van verontreinigende, gebiedsvreemde stoffen. Uitgaande van een maximale bezetting van 15 campers (gedurende het zomerseizoen) en het feit dat er alleen sprake is van uitstoot tijdens aankomst en vertrek van campers is deze uitstoot minimaal. De verwachting is dat de camperplaats gedurende het winterseizoen zeer extensief gebruikt wordt. Door de geringe grootte van de camperplaats en de afwezigheid van verontreinigende factoren is de verwachting dat er geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van bovenstaande niet-broedvogelsoorten optreedt.

Kleine modderkruiper

Deze vissoort is in de IJssel en daarmee in directe verbinding staande wateren aangetroffen (bron: Vissenatlas Gelderland). De Rhederlaag is (plaatselijk) geschikt als habitat voor de soort. De kleine modderkruiper is echter voornamelijk afhankelijk van ondiepe zones met voldoende oever- en waterplanten en bodems met voldoende dekking in de vorm van stenen of een modderlaag. Het gedeelte van de zandwinplas grenzend aan het plangebied betreft grotendeels een zandstrand bedoeld voor zwemmers. Op de bodem ontbreekt het hier aan voldoende dekking en geschikt substraat om als leefgebied voor de kleine modderkruiper te dienen. Enkele delen van de oever zijn verstevigd met basaltblokken (voormalige kribben) (zie figuur 6). Elders in de plas zijn enkele zones met onderwaterplanten (fonteinkruiden) aanwezig. Deze plekken zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de soort. Er is echter geen sprake van uitspoeling van verontreinigende stoffen in het oppervlaktewater. De enige vorm van uitstoot van schadelijke stoffen betreft de uitlaatgassen van de campers. Uitgaande van een maximale bezetting van 15 campers (gedurende het zomerseizoen) en het feit dat er alleen sprake is van uitstoot tijdens aankomst en vertrek van campers is deze uitstoot minimaal. De verwachting is dat de camperplaats gedurende het winterseizoen zeer extensief gebruikt wordt. Door de geringe grootte van de camperplaats en de afwezigheid van verontreinigende factoren is de verwachting dat er geen sprake is van een negatief effect op de kwaliteit van het

leefgebied van deze vissoort. Er is geen sprake van een aantasting van de instandhoudingsdoelen van de kleine modderkruiper.

Figuur 6. Potentieel leefgebied van kleine modderkruiper en rivierdonderpad in de vorm van steentorst (voormalige kribben).

Rivierdonderpad

Deze vissoort is in de IJssel en daarmee in directe verbinding staande wateren aangetroffen (bron: Vissenatlas Gelderland). Er is echter geen sprake van uitspoeling van verontreinigende stoffen in het oppervlaktewater. De enige vorm van uitstoot van schadelijke stoffen betreft de uitlaatgassen van de campers. Uitgaande van een maximale bezetting van 15 campers (gedurende het zomerseizoen) en het feit dat er alleen sprake is van uitstoot tijdens aankomst en vertrek van campers is deze uitstoot minimaal. De verwachting is dat de camperplaats gedurende het winterseizoen zeer extensief gebruikt wordt. Door de geringe grootte van de camperplaats en de afwezigheid van verontreinigende factoren is de verwachting dat er geen sprake is van een negatief effect op de kwaliteit van het leefgebied van deze vissoort. Er is geen sprake van een aantasting van de instandhoudingsdoelen van de rivierdonderpad.

Verstoring door geluid

Met verstoring door geluid wordt bedoeld: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Voor verstoring door geluid gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats zijn bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, grutto, tureluur en wulp.

De doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, grutto, tureluur en wulp komen niet voor binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Van deze soorten liggen de foerageergebieden en/of essentiële leefgebieden op ruime afstand van het plangebied. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door geluidsverstoring op voorhand uit te sluiten.

Kleine modderkruiper

Deze vissoort is in de IJssel en daarmee in directe verbinding staande wateren aangetroffen (bron: Vissenatlas Gelderland). De Rhederlaag is (plaatselijk) geschikt als habitat voor de soort. De kleine modderkruiper is echter voornamelijk afhankelijk van ondiepe zones met voldoende oever- en waterplanten en bodems met voldoende dekking in de vorm van stenen of een modderlaag. Het gedeelte van de zandwinplas grenzend aan het plangebied betreft grotendeels een zandstrand bedoeld voor zwemmers. Op de bodem ontbreekt het hier aan voldoende dekking en geschikt substraat om als leefgebied voor de kleine modderkruiper te dienen. Enkele delen van de oever zijn verstevigd met basaltblokken (voormalige kribben) (zie figuur 6). Elders in de plas zijn enkele zones met onderwaterplanten (fonteinkruiden) aanwezig. Deze plekken zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de soort.

Aangezien het plangebied in de huidige situatie al intensief gebruikt wordt door recreanten wordt door de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen significante geluidstoename verwacht. De plas en bijbehorende oevers worden gebruikt door zwemmers, vissers, wandelaars, fietsers en recreatieve scheepvaart (speedboten, zeilboten, vissersbootjes en plezierjachten). Door het realiseren van een camperplaats voor maximaal 15 campers neemt de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied van de rivierdonderpad niet af. Er is geen sprake van een aantasting van de instandhoudingsdoelen van de kleine modderkruiper.

Rivierdonderpad

Deze vissoort is in de IJssel en daarmee in directe verbinding staande wateren aangetroffen (bron: Vissenatlas Gelderland). De Rhederlaag is (plaatselijk) geschikt als habitat voor de soort. De rivierdonderpad is echter afhankelijk van bodems met voldoende substraat (grind, puin, stortstenen, holle oevers, takken etc.) en voldoende zuurstofvoorziening (stuwen, waterinlaten, oevers met golfslag etc.). Het gedeelte van de zandwinplas grenzend aan het plangebied betreft grotendeels een zandstrand bedoeld voor zwemmers. Op de bodem ontbreekt het hier aan voldoende dekking en geschikt substraat om als leefgebied voor de rivierdonderpad te dienen. Enkele delen van de oever zijn verstevigd met basaltblokken (voormalige kribben) (zie figuur 6). Deze plekken zijn potentieel geschikt als leefgebied voor de rivierdonderpad.

Aangezien het plangebied in de huidige situatie al intensief gebruikt wordt door recreanten wordt door de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen significante geluidstoename verwacht. De plas en bijbehorende oevers worden gebruikt door zwemmers, vissers, wandelaars, fietsers en recreatieve scheepvaart (speedboten, zeilboten, vissersbootjes en plezierjachten). Door het realiseren van een camperplaats voor maximaal 15 campers neemt de oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied van de rivierdonderpad niet af. Er is geen sprake van een aantasting van de instandhoudingsdoelen van de rivierdonderpad.

Verstoring door licht

verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc. kan een negatief effect hebben op dieren. Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachttactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of worden verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden. Doelsoorten die gevoelig zijn voor lichtverstoring zijn bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, aalscholver, fuut, grauwe gans, grutto, ijsvogel, kievit, kleine zwaan, kolgans, krakeend, kuifeend, kwartelkoning, meerkoet, nonnetje, pijlstaart, porseleinhoen, scholekster, slobbeend, smient, tafeleend, tureluur, wilde eend, wilde zwaan, wintertaling, wulp en zwarte stern.

De doelsoorten bittervoorn, grote modderkruiper, grutto, kwartelkoning, porseleinhoen, tureluur, wulp en zwarte stern komen niet voor binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Van deze soorten liggen de broedgebieden, foerageergebieden en/of essentiële leefgebieden op ruime afstand van het plangebied. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door lichtverstoring op voorhand uit te sluiten.

Kleine modderkruiper

Deze vissoort is in de IJssel en daarmee in directe verbinding staande wateren aangetroffen (bron: Vissenatlas Gelderland). In de directe omgeving van het plangebied is echter uitsluitend marginaal geschikt leefgebied, in kleine oppervlakte, aanwezig (zie verontreiniging). Bij de realisatie van de camperplaats is sprake van lichttoename. Ten behoeve van de camperplaats worden 4 verlichtingspunten aangebracht (zie figuur 2). Hiervan zijn er 3 reeds geplaatst. Het betreft kleinschalige, lage straatlantaarns, met een masthoogte van circa 3,5 meter (zie figuur 7). De lichtmasten zijn op enige afstand van de oever aangebracht, circa 65 meter. Tussen de verlichtingspunten en de oever van de plas bevinden zich een aantal struiken en bomen die voor enig licht afschermen van de plas. Het is niet bekend hoe vaak en hoe lang de verlichting aan zal zijn, maar door de beperkte schaal van de verlichting worden geen negatieve effecten op deze vissoort verwacht. De toename van de hoeveelheid kunstlicht is dermate klein dat er geen sprake is van aantasting van de instandhoudingsdoelen van de kleine modderkruiper.

Figuur 7. Aangebrachte lantaarns bij de camperplaats in het plangebied.

Aalscholver, fuut, grauwe gans, kievit, ijsvogel, kleine zwaan, kolgans, krakeend, kuifeend, meerkoet, nonnetje, pijlstaart, scholekster, slobbeend, smient, tafeleend, wilde eend, wilde zwaan en wintertaling

Het plangebied zelf is niet van essentieel belang voor deze vogelsoorten. Een deel van deze vogelsoorten gebruikt de aangrenzende recreatieplas als slaapplek of als foerageergebied (nachtactieve soorten), waardoor verstoring door kunstlicht op kan treden. Het gaat met name om de soorten fuut, grauwe gans, kievit, ijsvogel, kolgans, krakeend, kuifeend, meerkoet, nonnetje, pijlstaart, scholekster, slobbeend, smient, tafeleend, wilde eend, wilde zwaan en wintertaling. De plas is van belang als slaapplek voor grote aantallen grauwe ganzen en kolganzen in de winter. Ook storm- en kokmeeuwen slapen in grote aantallen op de plas (bron: Vogelwerkgroep IVN De Oude IJsselstreek). Bij de realisatie van de camperplaats is sprake van lichttoename. Ten behoeve van de camperplaats worden 4 verlichtingspunten aangebracht (zie figuur 2). Het betreft relatief lage lantaarns, die op enige afstand van de oever worden aangebracht (zie figuur 7). De toename van de hoeveelheid kunstlicht is dermate klein dat er geen sprake is van verstoring van vogels op de plas. In de huidige situatie is al veel kunstlicht aanwezig rondom de plas, met name vanuit de diverse vakantieparken, campings, de naastgelegen jachthaven, horecagelegenheden en infrastructuur. De realisatie van 4 kleinschalige

verlichtingspunten leidt naar verwachting niet tot een waarneembare toename in de hoeveelheid kunstlicht. De instandhoudingsdoelen van bovenstaande vogelsoorten worden niet aangetast door lichtverstoring.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Door de realisatie van een camperplaats, grenzend aan het Natura 2000-gebied is mogelijk sprake van een toename van optische verstoring. Optische verstoring door recreatie treedt vaak samen op met geluidsverstoring. De habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91E0, H91F0 en de doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, aalscholver, fuut, kuifeend, scholekster, tafeleend, tureluur, wintertaling en zwarte stern zijn gevoelig voor optische verstoring.

De doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, tureluur en zwarte stern komen niet voor binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Van deze soorten liggen de broedgebieden, foerageergebieden en/of essentiële leefgebieden op ruime afstand van het plangebied. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door optische verstoring op voorhand uit te sluiten. Ook de habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91F0 bevinden zich niet in het plangebied of directe omgeving. De deelgebieden die zijn aangewezen voor deze habitattypen liggen op ruime afstand van het plangebied. Een klein gedeelte H6510A ligt op circa 2 km afstand van het plangebied. Overige habitattypen liggen op nog ruimere afstand van het plangebied, vanaf circa 4 km (zie figuur 5). Door de geringe omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling en de ruime afstand tot deze habitats zijn negatieve effecten door optische verstoring op voorhand uit te sluiten.

H91E0

Van dit habitatype ligt een kleine oppervlakte op circa 100 meter afstand van het plangebied. Het betreft een klein eiland in de zandwinplas Rhederlaag. Verspreid rondom deze plas liggen nog enkele deelgebieden die zijn aangewezen voor dit habitatype. Deze liggen op ruimere afstand, vanaf circa 1 km (zie figuur 5). Er is geen sprake van een toename van betreding of negatieve effecten door geluid, trilling of licht. De geplande ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot een toename van scheepvaart. In de huidige situatie wordt het plangebied ook gebruikt door recreanten (voornamelijk zwemmers). Er wordt dan ook geen toename van menselijke activiteit verwacht in het plangebied of de directe omgeving. Door de afstand tussen het plangebied en de het habitat H91E0 worden geen negatieve effecten door optische verstoring verwacht. De instandhoudingsdoelen van dit habitatype komen niet in gevaar door optische verstoring.

Kleine modderkruiper

Zoals bij verstoring door geluid en licht is beschreven is er geen sprake van negatieve effecten op de kleine modderkruiper in de aangrenzende recreatieplas. In de huidige situatie wordt het plangebied ook gebruikt door recreanten. Het realiseren van een

camperplaats voor maximaal 15 campers leidt naar verwachting niet tot een waarneembare verhoging van optische verstoring. Optische verstoring door menselijke activiteit als gevolg van de realisatie van de camperplaats leidt niet tot een aantasting van de instandhoudingsdoelen van de kleine modderkruiper.

Aalscholver, fuut, kuifeend, scholekster, tafeleend, wintertaling

Het plangebied bevindt zich in een gebied dat intensief door recreanten gebruikt wordt. De plas en bijbehorende oevers worden gebruikt door zwemmers, vissers, wandelaars, fietsers en recreatieve scheepvaart (speedboten, zeilboten, vissersbootjes en plezierjachten). Rondom de plas liggen eveneens diverse recreatieve voorzieningen zoals zwemstranden, jachthavens, fietspaden, parkeervoorzieningen en horecagelegenheden. Direct grenzend aan de plas liggen diverse campings en bungalowparken, zoals Riverparc, de Veerstal en de Mars. Gedurende het winterseizoen is de mate van gebiedsgebruik door recreatie wel minder dan tijdens het zomerseizoen, maar het gebied behoudt een relatief hoge recreatiedruk. De hoogste aantallen zijn met name in het winter halfjaar in het gebied te vinden. Dit betreft het laagseizoen voor recreatie zodat verstoring beperkt blijft. Tijdens het veldonderzoek zijn 2 scholeksters (zie figuur 8), 2 futen en 1 aalscholver in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen. Het plangebied zelf is niet of nauwelijks van belang als leefgebied voor deze soorten. De verwachting is dat de realisatie van de kleinschalige camperplaats niet leidt tot een significante toename van de verstoring door menselijke activiteit. De instandhoudingsdoelen van deze en andere vogelsoorten van het Natura 2000-gebied worden niet aangetast door de realisatie van de camperplaats.

Figuur 8. Twee pleisterende scholeksters nabij het plangebied.

Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Verstoring door mechanische effecten kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling. Bij habitattypen treedt de verstoring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitatype. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.

De habitattypen H3150, H3260, H3270, H6120, H6430, H6510, H91E0, H91F0 en de doelsoorten bever, bittervoorn, grote modderkruiper, kamsalamander, kleine modderkruiper, ijsvogel, kleine zwaan, krakeend, nonnetje, smient, wilde zwaan en zwarte stern zijn gevoelig voor verstoring door mechanische effecten.

Er is echter geen sprake van verstoring door mechanische effecten. Zo zal er geen toename plaatsvinden in het aantal vaarbewegingen die extra golfslag kunnen veroorzaken, zal de betreding van de Natura 2000-gebieden niet toenemen en zullen er geen luchtwervelingen veroorzaakt worden die verstoring kunnen veroorzaken. Het gebied wordt in de huidige situatie ook als recreatiegebied gebruikt en de verwachting is niet dat de ingebruikname als kleinschalige camperplaats voor een toename van verstoring door recreatie leidt. De instandhoudingsdoelen voor de deze habitats en soorten worden daarom niet nadelig beïnvloed.

3.2.2 Conclusie Natura 2000 (Natuurbeschermingswet 1998)

Samengevat zal de ingebruikname als camperplaats voor maximaal 15 campers geen significante negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Rijktakken'. Door de afstand ten opzichte van de beschermde habitats en de leefgebieden van de doelsoorten en de beperkte omvang van de geplande ruimtelijke ontwikkeling wordt geen schade verwacht op de kwalificerende habitats en doelsoorten van het Natura 2000-gebied. Er zal geen fysieke aantasting van aangewezen habitats plaatsvinden. Het perceel is niet van belang als habitat voor de aangewezen kwalificerende soorten (habitatrichtlijn, broedvogels en niet-broedvogels) van het Natura 2000-gebied. Verdere Natura 2000-toetsing of het aanvragen van een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet wordt niet noodzakelijk geacht.

4 Het ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

4.1.1 Literatuuronderzoek

De volgende relevante verspreidingsatlassen op het gebied van flora en fauna zijn geraadpleegd:

- a. Atlas van de Flora van Oost-Gelderland
- b. Atlas van Nederlandse Broedvogels
- c. Werkatlas Zoogdieren van Gelderland
- d. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005
- e. Vissenatlas Gelderland
- f. De dagvlinders van Nederland
- g. De Nederlandse libellen

4.1.2 Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	1	09-03-2015	15.00 uur	Bewolkt, droog, 10°C, wind 0 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

4.2.1 Literatuuronderzoek

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft voor het kilometerhok (200-444) waarbinnen het plangebied zich bevindt, de aanwezigheid van 2 licht beschermde plantensoort weer: aardaker en grote kaardenbol (Flora- en faunawet, tabel 1). Waarnemingen van matig of streng beschermde soorten zijn niet bekend geworden vanuit de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of bovenstaande en andere beschermde plantensoorten voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier vooral algemene vogelsoorten van bos en water en cultuurvogels. Naast algemene soorten als boomkruiper, grauwe gans, ekster, fuut, houtduif, meerkoet, merel, wilde eend en zwartkop zijn ook de buizerd, huismus, roek en sperwer waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze vogelsoorten voor kunnen komen in het plangebied of in de directe omgeving, waardoor ze mogelijk negatieve effecten ondervinden van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor het kilometerhok (200-444) waarbinnen het plangebied ligt melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): egel, haas, konijn en mol.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): steenmarter.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of er beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied en in de directe omgeving.

Amfibieën, reptielen en vissen

De Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 en Vissenatlas Gelderland maken voor de omgeving van het plangebied melding van de volgende beschermde soorten:

- Flora- en faunawet, tabel 1 (licht beschermd): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker complex en kleine watersalamander.
- Flora- en faunawet, tabel 2 (matig beschermd): kleine modderkruiper en rivierdonderpad.
- Flora- en faunawet, tabel 3 (streng beschermd): rugstreeppad.

Tijdens het veldbezoek wordt een inschatting gemaakt of deze beschermde soorten en andere beschermde amfibieën, reptielen en vissen voor kunnen komen in het plangebied en de directe omgeving.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond.

4.2.2 Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat grotendeels uit een intensief beheerde en gebruikte grasvegetatie, met verspreid enkele wilgen en vakken met bosplantsoen. De vegetatie wordt gekenmerkt door algemene soorten als speenkruid, smalle weegbree, madeliefje, witte klaver en algemene grassoorten. De vegetatie nabij de oevers van de recreatieplas is iets ruiger met wat meer (algemene) ruigtekruiden als kleine brandnetel, hondsdrif, grote brandnetel en gewoon duizendblad. Onder de struikvormers groeien algemene ruigtekruiden als grote brandnetel en hondsdrif.

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Aan de overzijde van de plas, op de oevers langs Riverparc, is een exemplaar van de licht beschermde grote kaardenbol (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. De literatuur maakt melding van 2 licht beschermde (Flora- en faunawet, tabel 1) soorten voor de omgeving van het plangebied: aardaker en grote kaardenbol (zie paragraaf 4.2.1). Aardaker is nog niet bovengronds waar te nemen in deze periode van het jaar. Het plangebied bestaat uit een intensief beheerde grasvegetatie met enkele bomen en gedeelten met bosplantsoen. Langs de randen van opgaande beplantingen is het plangebied pleksgewijs geschikt als groeiplaats voor algemene, licht beschermde soorten als brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grote kaardenbol (Flora- en faunawet, tabel 1). Overige licht beschermde plantensoorten, zoals de in de omgeving aangetroffen aardaker, worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen en het intensieve gebiedsgebruik en -beheer.

Ook strenger beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) worden door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen en op basis van de soortensamenstelling van de aanwezige vegetatie niet verwacht in het plangebied.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: aalscholver, boomkruiper, buizerd, fuut, grauwe gans, grote Canadese gans, grote zaagbek, heggemus, houtduif, koolmees, krakeend, meerkoet, merel, nijlgans, scholekster, roodborst, wilde eend, winterkoning en zwarte kraai. De meeste van deze soorten zijn op de recreatieplas Rhederlaag aangetroffen. Een deel van de soorten bevond zich op of nabij de oevers ten hoogte van het plangebied. Het betreft een groep van 22 foeragerende meerkoeten, 1 aalscholver, 2 meerkoeten, 4 wilde eenden, 2 scholeksters en 1 nijlgans. De buizerd is overvliegend aangetroffen. De meeste zangvogels bevonden zich in de groenstructuren achter de dijk (fietspad), ten zuiden van het plangebied. In het plangebied zelf zijn alleen een koolmees, merel en nijlgans aangetroffen.

Jaarrond beschermde nesten

De literatuur maakt melding van de buizerd, huismus, roek en sperwer voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). Er is 1 overvliegende buizerd waargenomen tijdens het veldbezoek. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen soorten met jaarrond beschermde nestlocaties waargenomen. Deze worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte nestgelegenheden en/of het intensieve gebiedsgebruik.

Buizerd

Tijdens het veldbezoek is één overvliegende buizerd waargenomen. De soort vloog richting de opgaande groenstructuren ten zuiden van het plangebied. In het plangebied staan enkele wilgen die potentieel geschikt zijn als nestlocatie voor de buizerd. Echter worden hier geen broedgevallen verwacht door de openheid van het gebied en het intensieve gebiedsgebruik door recreanten. In de bomen bevonden zich geen (restanten van) buizerdhorsten. Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort.

Huisumus

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen aangetroffen in het plangebied. Broedlocaties van de huismus worden niet verwacht in het plangebied door het ontbreken van geschikte nestlocaties. Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. De broedlocatie van de huismus bevinden zich vermoedelijk ten zuiden van het plangebied, in de bebouwde kom van Giesbeek.

Roek

Van deze koloniebroeder is een kolonie aanwezig in een groenstrook langs de Rivierweg, ten zuiden van het plangebied. In het plangebied zijn geen roekenkolonies aanwezig. Het plangebied is eveneens geen essentieel leefgebied voor deze soort.

Sperwer

In het plangebied staan enkele wilgen die potentieel geschikt zijn als nestlocatie voor de sperwer. Echter worden hier geen broedgevallen verwacht door de openheid van het gebied en het intensieve gebiedsgebruik door recreanten. In de bomen bevonden zich geen (restanten van) sperwernesten. Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. Sporadisch kan een jagende sperwer nabij de gebouwen in het plangebied aangetroffen worden.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van de licht beschermde soorten konijn en mol (Flora- en faunawet, tabel 1) aangetroffen. Verder wordt de ruimte rondom de gebouwen in het plangebied mogelijk gebruikt als foerageergebied door algemene, licht beschermde soorten als egel, haas, en algemene muizensoorten. In de omgeving van het plangebied is ook de matig beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) (zie paragraaf 4.2.1) aangetroffen.

Steenmarter

Mogelijk komt de beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) voor in de omgeving van het plangebied. Van de steenmarter zijn alleen de permanente verblijfplaatsen beschermd. Het plangebied is door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen ongeschikt als verblijfplaats van de steenmarter. Bebouwing of andere schuilgelegenheden ontbreken, met uitzondering van een klein sanitairgebouw. Dit gebouw is ongeschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen sporen of andere aanwijzingen van gebruik door een steenmarter aangetroffen. Er is gericht gezocht naar sporen als uitwerpselen, latrineplekken, krab- en knaagsporen, pootafdrukken, prooiresten etc. Deze zijn niet aangetroffen.

Overige matig en/of streng beschermde grondgebonden zoogdieren (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor overige streng beschermde grondgebonden zoogdieren. Het bronnenonderzoek bevestigt de afwezigheid van streng beschermde grondgebonden zoogdieren voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Vleermuizen

Er worden in de literatuur geen vleermuissoorten voor de omgeving van het plangebied gemeld. Een verblijfplaats van gebouwbewonende vleermuizen wordt niet verwacht door het ontbreken van geschikte bebouwing. In de aanwezige bomen zijn geen geschikte holten aanwezig, waardoor ook verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten zijn.

De beplanting in het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, met name voor minder kritische soorten als gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Door de, beperkte omvang en openheid van de beplanting en het ontbreken van aaneengesloten, lijnvormige groenstructuren worden hier geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen verwacht.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen in het plangebied. Het plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landhabitat niet van belang als leefgebied voor amfibieën. De, in de literatuur vermelde, licht beschermde amfibieënsoorten (zie paragraaf 4.2.1) zijn elders in het kilometerhok aangetroffen. Mogelijk doorkruist sporadisch een zwervend exemplaar van bijvoorbeeld de bruine kikker of de gewone pad het plangebied, bijvoorbeeld gedurende de migratie naar voortplantingswateren in het voorjaar. Matig en streng beschermde amfibieën (Flora- en faunawet, tabel 2/3) worden niet verwacht. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor deze strenger beschermde amfibieën. De literatuur meldt het voorkomen van de

streng beschermde rugstreeppad (Flora- en faunawet, tabel 3) voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Rugstreeppad

De streng beschermde rugstreeppad (Flora- en faunawet, tabel 3) is aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Rondom de recreatieplas Rhederlaag zijn een aantal vindplaatsen bekend van de soort. Deze bevinden zich echter niet in het plangebied. Ten noordoosten van het plangebied bevindt zich een populatie van deze soort op circa 2,3 km afstand van het plangebied. In het verleden is de soort ook ten zuidwesten van het plangebied, op het terrein van de voormalige steenfabriek, aangetroffen. Vermoedelijk komt de soort in lage aantallen op nog een aantal plaatsen voor rond de plas. In het plangebied zelf ontbreekt het echter aan geschikt leefgebied voor de soort. De intensief beheerde grasvegetatie is niet van belang voor de soort. Ook het, door recreanten intensief gebruikte, zandstrand is ongeschikt als leefgebied voor de soort. De rugstreeppad wordt hier niet verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en worden ook niet verwacht. In de omgeving van het plangebied komen geen populaties van beschermde reptielensoorten voor (zie paragraaf 4.2.1). In het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen.

Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt leefgebied voor beschermde vissen. De in de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) vermelde matig beschermde kleine modderkruiper en rivierdonderpad (Flora- en faunawet, tabel 2) zijn in de naastgelegen Rhederlaag aangetroffen.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het bronnenonderzoek bevestigt dit (zie paragraaf 4.2.1). Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

5 Flora- en faunawet

5.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 3). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

5.1.1 Flora

Mogelijk komen in het plangebied de licht beschermde soorten brede wespenorchis, gewone vogelmelk en grote kaardenbol (Flora- en faunawet, tabel 1) voor. Voor licht beschermde soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Overige licht beschermde plantensoorten worden niet verwacht. Ook matig en streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) worden door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen in het plangebied en in de directe omgeving niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.2 Broedvogels

Alle aangetroffen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Daarom moet er buiten het broedseizoen gestart worden met de werkzaamheden. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

De literatuur maakt melding van de buizerd, huismus, roek en sperwer als broedvogel voor de omgeving van het plangebied.

Buizerd

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. Door het ontbreken van bosschages, boomgroepen of bomenrijen met voldoende rust en dekking zijn broedgevallen van de buizerd uitgesloten in het plangebied. Er bevinden zich geen buizerdhorsten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Huisemus

Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied aan de jaarrond beschermde huismus. Er worden geen broedende huismussen verwacht binnen het plangebied. De enige aanwezige bebouwing betreft een sanitairhuisje. Dit gebouw is ongeschikt als nestlocatie voor de soort. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor de huismus.

Roek

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. Door het ontbreken van bosschages, bomenrijen en boomgroepen met voldoende forse bomen met voldoende rust zijn roekenkolonies uitgesloten in het plangebied. Er bevinden zich geen roekennesten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Sperwer

Het plangebied is geen essentieel leefgebied voor deze soort. Door het ontbreken van bosschages, boomgroepen of bomenrijen met voldoende rust en dekking zijn broedgevallen van de sperwer uitgesloten in het plangebied. Er bevinden zich geen sperwernesten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Het plangebied is ook ongeschikt als nestlocatie voor overige soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. De gebouwen behoren eveneens niet tot het essentieel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn uitsluitend sporen van de algemene, licht beschermde soorten konijn en mol (Flora- en faunawet, tabel 1) waargenomen. Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied door enkele algemene, licht beschermde soorten als egel, haas en algemene muizensoorten. Voor licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen automatisch de vrijstellingsregeling.

Mogelijk komt de in de literatuur (zie paragraaf 4.2.1) vermelde matig beschermde steenmarter voor in de omgeving van het plangebied. Overige matig of streng beschermde soorten (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) worden niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor deze overige soorten is dan ook niet noodzakelijk.

Steenmarter

Het voorkomen van de matig beschermde steenmarter is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen (nesten) aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het plangebied. Er zijn geen steenmarters of sporen zoals uitwerpselen, latrines, prooiresten, krabsporen etc. waargenomen in het plangebied. Het sanitairgebouw in het plangebied bevatten geen geschikte schuilgelegenheden voor steenmarters. Het plangebied is niet in gebruik als vaste rust- en verblijfplaats door de soort. Nader onderzoek naar het voorkomen van steenmarter is niet noodzakelijk.

5.1.4 Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Nee → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

2. Zijn er bomen die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar foerageergebieden en routes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk aangezien er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetast worden. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

5.1.5 Overige diersoorten

Matig en streng beschermde soorten amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (Flora- en faunawet, tabel 2 en 3) zijn niet aangetroffen. Mogelijk doorkruizen enkele licht beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1) het plangebied. Voor deze soorten geldt automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Gezien het ontbreken van voortplantingswater en geschikt leefgebied zijn matig en/of streng beschermde amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (zoals de in de literatuur vermelde rugstreeppad, kleine modderkruiper en rivierdonderpad) ook niet te verwachten in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soortgroepen.

Rugstreeppad

De streng beschermde rugstreeppad (Flora- en faunawet, tabel 3) is aangetroffen in de omgeving van het plangebied. Rondom de recreatieplas Rhederlaag zijn een aantal vindplaatsen bekend van de soort. Deze bevinden zich echter niet in het plangebied. De intensief beheerde grasvegetatie in het plangebied is niet van belang voor de soort. Ook het door recreanten intensief gebruikte zandstrand is niet geschikt als leefgebied voor de soort. De rugstreeppad wordt hier niet verwacht. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort.

Kleine modderkruiper en rivierdonderpad

In het plangebied is geen open water aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt leefgebied voor beschermde vissen. De matig beschermde kleine modderkruiper en rivierdonderpad (Flora- en faunawet, tabel 2) zijn in de naastgelegen Rhederlaag aangetroffen. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soorten.

5.2 Wettelijke consequenties

5.2.1 Flora

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.2 Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 15 maart en 15 juli).

5.2.3 Zoogdieren

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.4 Vleermuizen

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5.2.5 Overige diersoorten

Geen nader onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie 'Muggewaard 16 in Giesbeek' kan de volgende conclusie worden getrokken:

GNN en GO

De kernkwaliteiten van de GNN en GO worden niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Verder toetsing of een vergunningsaanvraag zijn niet noodzakelijk.

Natura2000

De instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebieden 'Rijntakken' wordt niet aangetast door de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Verder toetsing of een vergunningsaanvraag is niet noodzakelijk.

Flora- en faunawet

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Instandhoudingsdoelen Uiterwaarden IJssel**
- 3 **Wettelijk kader Flora- en faunawet**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Bijlage 2 Instandhoudingsdoelen Uiterwaarden IJssel

Habitattypen

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het betreft hier één van de zeer weinige uiterwaarden waar, naast begroeiingen met blaasjeskruid en/of fonteinkruiden, ook plaatselijk krabbenscheer wordt aangetroffen tussen de drijvende waterplanten. Het gebied Uiterwaarden IJssel levert binnen het Natura 2000-landschap rivierengebied de beste perspectieven voor uitbreiding van het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden. Dit is van belang voor de spreiding van het habitatype over verschillende landschappen.

H3260 Beken en rivieren met waterplanten

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* (subtype B).

Toelichting Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, *grote fonteinkruiden* (subtype B) is aanwezig in betrekkelijk luwe delen (zoals tussen kribvakken) tussen Zwolle en de IJsselmonding. Het habitatype komt verder alleen voor in de Biesbosch. Het gebied is van grote betekenis voor het habitatype, dat kan worden uitgebreid bij de aanleg van nevengeulen.

H3270 Slikkige rivieroeveren

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype slikkige rivieroeveren komt thans over een geringe oppervlakte voor in het gebied, deels in natuurontwikkelingsgebieden. Het habitatype verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Het habitatype slikkige rivieroeveren is mede van betekenis voor een aantal vogelsoorten.

H6120 *Stroomdalgraslanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Uiterwaarden IJssel is één van de gebieden die een grote bijdrage leveren voor het habitatype stroomdalgraslanden. Nederland is voor dit habitatype internationaal van zeer groot belang. Het habitatype verkeert in een zeer ongunstige staat van instandhouding. Enkele plaatsen is het habitatype stroomdalgraslanden in dit gebied goed ontwikkeld. Op een aantal plekken kan de kwaliteit worden verbeterd en zijn mogelijkheden aanwezig om het oppervlakte uit te breiden.

H6430 Ruigten en zomen

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) en ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B), uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C).

Toelichting Het habitatype ruigten en zomen komt lokaal voor in moerassige laagten, natuurontwikkelingsgebieden en bij de IJsselmonding. Het gebied is thans

vooral van betekenis voor ruigten en zomen, *harig wilgenroosje* (subtype B), dat in de riviermonding onder meer voorkomt in de vorm van rivierkruiskruid. Daarnaast komen de habitattypen ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) en ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C) voor. In samenhang met de verdere ontwikkeling van het habitatype H91F0 droge hardhoutooibossen kunnen begroeiingen van het habitatype ruigten en zomen, *droge bosranden* (subtype C) zich verder ontwikkelen, bijvoorbeeld in de omgeving van het Zalkerbos. Het gebied Uiterwaarden IJssel is één van de vijf gebieden die een bijdrage levert voor de instandhouding van dit subtype. In het Rivierengebied levert verder het gebied Gelderse Poort een bijdrage.

H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Uiterwaarden IJssel herbergt enkele van de meest uitgestrekte en fraaiste voorbeelden van het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden, *glanshaver* (subtype A), terwijl op één locatie ook de zeldzame kievitsbloemhooilanden voorkomen (*glanshaver*- en vossenstaarthooilanden, *vossenstaart* (subtype B)). Binnen het gebied bestaan vooral mogelijkheden voor uitbreiding van glanshaverhooilanden, de mogelijkheden voor uitbreiding kievitsbloemhooilanden zijn meer beperkt.

H91E0 *Vochtige alluviale bossen

Doel Behoud oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige alluviale bossen, *zachtouthoutooibossen* (subtype A), uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (subtype B).

Toelichting Het habitatype komt met name in de Duursche Waarden voor in de vorm van zachtouthoutooibossen (subtype A). Er wordt in dit gebied voorrang gegeven aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor stroomdalgraslanden (H6120) en glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510) boven uitbreiding oppervlakte van vochtige alluviale bossen. Dit mede met het oog op foerageergebied voor ganzen. Voor vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (subtype B) is uitbreiding van oppervlakte en verbetering van kwaliteit van belang voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding. Dit kan samen met habitatype H91F0 droge hardhoutooibossen gebeuren. Nederland is voor dit bostype van zeer groot belang. Het type komt over slechts kleine oppervlaktes voor. De Uiterwaarden IJssel is één van de beste gebieden om voor vochtige alluviale bossen, *essen-iepenbossen* (subtype B) uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit te realiseren.

H91F0 Droge hardhoutooibossen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Uiterwaarden IJssel vormt één van de belangrijkste gebieden voor dit habitatype dat in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Uitbreiding van de oppervlakte is noodzakelijk om het type landelijk in een gunstige staat van instandhouding te brengen, bij voorkeur in aansluiting op bestaande hoger gelegen boscomplexen. Op een enkele plaats is het habitatype nu goed ontwikkeld. Op andere locaties kan het habitatype droge hardhoutooibossen over kleine oppervlaktes ontwikkeld worden vanuit

aangeplant bos en vanuit fragmenten hardhoutoibos of in reliëfrijke, hoge uiterwaarden. De mogelijkheden voor uitbreiding zijn gering. De geschikte locaties, die relatief hooggelegen zijn, zijn ook de locaties geschikt voor de verdere uitbreiding van *stroomdalgraslanden (H6120). Uitbreiding kan plaatsvinden in luwe delen van de rivier, waar bosontwikkeling geen versterkte opstuwing van het water veroorzaakt.

Habitatrichtlijn: soorten:

H1134	Bittervoorn
Doel	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	De bijdrage van de Uiterwaarden IJssel voor deze binnen Nederland wijdverspreide soort is relatief gering.
H1145	Grote modderkruiper
Doel	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Het betreft een wijdverspreide soort, die slechts voor een beperkt deel binnen de Habitatrichtlijngebieden voorkomt. Landelijk gezien verkeert de grote modderkruiper in een matig ongunstige staat van instandhouding. In het doel op landelijk niveau is aangegeven dat het van belang is dat in het Rivierengebied meer leefgebied in de vorm van jonge verlandingsstadia in laagdynamische situaties komen. Binnen het gebied Uiterwaarden IJssel bestaan de beste mogelijkheden hiervoor benedenstrooms van Deventer.
H1149	Kleine modderkruiper
Doel	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	De soort verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor.
H1163	Rivierdonderpad
Doel	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
Toelichting	Het betreft een wijd verspreide soort, die slechts voor een beperkt deel binnen de Habitatrichtlijngebieden voorkomt en waarvoor het rivierengebied relatief belangrijk is.
H1166	Kamsalamander
Doel	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	De kamsalamander komt lokaal in het Habitatrichtlijngebied voor in geïsoleerde populaties. Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied (inclusief verbeteren van de verbinding tussen populaties onderling en met belangrijke leefgebieden buiten het Natura 2000-gebied), is van belang voor de instandhouding van de soort.
H1337	Bever
Doel	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
Toelichting	Voor het realiseren van duurzame populaties in het rivierengebied is het van belang dat de soort zich in het IJsseldal verder weet uit te breiden. De bever

zal profiteren van de uitbreiding van wilgenbossen (H91E0A) die kan plaatsvinden in luwe delen van de rivier, waar bosontwikkeling geen versterkte opstuwing van het water veroorzaakt.

Vogelrichtlijn: broedvogels:

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 280 paren.

Toelichting Als broedvogel is de aalscholver in de jaren tachtig langs de IJssel verschenen. Nadat de soort medio jaren negentig een maximum leek te hebben bereikt met 222 paren geteld in 1995, lijkt de populatie zich recentelijk op een iets hoger niveau te stabiliseren: in de periode 1999-2003 gemiddeld 280 paren (maximaal 330, 2001). De individuele kolonies blijven over het algemeen beneden de 100 paren, met de grootste kolonie in de Havikerwaard (110 paren, 2001) en de totale populatie is relatief bescheiden (in 2002 157 paren). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud op een bescheiden niveau voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting Voor het porseleinhoen vormen de uiterwaarden van de grote rivieren van oudsher een belangrijk broedgebied voor sterk wisselende aantallen. Essentieel is de waterstand in mei - juni. Bij omvangrijke inundaties in deze periode vestigen zich enkele tientallen paren (b.v. in 1987 langs de IJssel tussen Arnhem en Zutphen ten minste 26 roepende mannetjes). In droge voorjaren worden hooguit enkele paren vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie noodzakelijk. Het aantal paren in het doel heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar kan draagt wel een bijdrage gaan leveren aan de draagkracht in de regio grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A122 Kwartelkoning

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 60 paren.

Toelichting De rijk gestructureerde hooilanden en ruigten in de rivieruiterwaarden vormen het belangrijkste broedgebied van de kwartelkoning in Nederland. Het afgelopen decennium vormen de uitwaarden van de IJssel daarvan het belangrijkste deelgebied (1993-1997 gemiddeld 12 en 1999-2003 42 paren, maximaal 75 in 1998). Uitbreiding en verbetering leefgebied in het rivierengebied is noodzakelijk omdat de toekomst van de grote broedpopulatie in Oost-Groningen (Oldambt) hoogst onzeker is. De soort is hier afhankelijk van de gewaskeuze in de akkerbouw. Het gebied kan voldoende draagkracht gaan leveren voor een sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.
 Toelichting Van oudsher is de zwarte stern broedvogel langs de IJssel in kleine aantallen. De kolonies zijn bescheiden van omvang en liggen verspreid over het hele gebied. Door actief beleid ten aanzien van het aanbieden van kunstmatige nestgelegenheid zijn de aantallen het laatste decennium duidelijk toegenomen (1993-97 gemiddeld 20 paren, 1999-2003 45 paren, maximaal 63 paren in 2000). Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie aangehouden gezien de recente toename in het gebied. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A229 IJsvogel
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.
 Toelichting Na strenge winters kan de ijsvogel geheel afwezig zijn, maar na een reeks zachte winters komen ten minste 10 paren tot broeden (bijvoorbeeld 1995/12 paren), onder andere in wortelkluiten van omgevallen bomen in de moerasbossen. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het genoemde aantal paren heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een zelfstandige sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio grote rivieren ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Vogelrichtlijn: niet-broedvogels:

A005 Fuut
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 220 vogels (seizoensgemiddelde).
 Toelichting Het gebied heeft voor de fuut onder andere een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig is de populatie toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding heeft vooral betrekking op de situatie in het IJsselmeergebied.

A017 Aalscholver
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 550 vogels (seizoensgemiddelde).
 Toelichting Het gebied heeft voor de aalscholver onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. In de jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen en daarna min of meer stabiel geworden. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A037 Kleine zwaan
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).
 Toelichting Aantallen kleine zwanen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Het aantalsverloop vertoonde een optimum in begin jaren

tachtig, daarna een afname. De draagkracht is berekend over de jaren 1999-2003, de periode voor landelijke afname. De afname is waarschijnlijk ten dele een gevolg van een afname in de internationale populatieomvang.

A038 Wilde zwaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen wilde zwanen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaappleats. Het gebied Uiterwaarden IJssel levert een van de grootste bijdragen voor de soort. Alleen de slaappleats Fochteloërveen is groter van omvang. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond 1985, daarna een afnemende tendens, maar wel met fluctuaties. De aantallen worden evenals bij de kleine zwaan sterk beïnvloed door inundatiefrequentie en –duur van de uiterwaarden. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 16.700 vogels (seizoensgemiddelde). Achteruitgang in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaarthooilanden, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoibossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen of A122 kwartelkoning.

Toelichting Aantallen kolganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en als slaappleats. Sinds begin jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit het belangrijkste foerageergebied voor de kolgans. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 7,5% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de kolgans als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de kolgans. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.600 vogels (seizoensgemiddelde). Achteruitgang in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaarthooilanden, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoibossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen of A122 kwartelkoning.

Toelichting Aantallen grauwe ganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als foerageergebied en

als slaappleats. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit het vijfde foerageergebied voor grauwe ganzen. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 2,9% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de grauwe gans als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de grauwe gans. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A050

Smient

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8.300 vogels (seizoensgemiddelde). Afname in omvang foerageergebied met maximaal 7% is toegestaan, ten gunste van de habitattypen H3270 slikkige rivieroever, H6120 stroomdalgraslanden, H6510 glanshaver- en vossenstaarthooilanden, H91Eo vochtige alluviale bossen of H91Fo droge hardhoutoobossen of de broedvogelsoorten A119 porseleinhoen en A122 kwartelkoning.

Toelichting

Aantallen smienten zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort onder andere een functie als slaappleats en als foerageergebied. Sinds begin jaren tachtig is de populatie sterk toegenomen. Binnen het Natura 2000-netwerk is dit gebied van middelgrote betekenis. In de periode 1999/2000-2003/2004 foerageerden gemiddeld ongeveer 1,8% van de Nederlandse vogels in het gebied. In het gebied is onvoldoende ruimte aanwezig om zowel de instandhoudingsdoelstellingen voor de smient als voor de genoemde habitattypen of broedvogelsoorten te realiseren. Vanwege deze onverenigbaarheid wordt prioriteit gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelstellingen voor vermelde habitattypen en broedvogelsoorten ten opzichte van de smient. Achteruitgang van de omvang van het foerageergebied is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een directe relatie met de instandhoudingsdoelstelling van de vermelde habitattypen en broedvogelsoorten.

A051

Krakeend

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 100 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de krakeend onder andere een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren negentig is de populatie sterk toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A052

Wintertaling

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 380 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de wintertaling onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen fluctueren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A053 Wilde eend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de wilde eend onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde verhoogde waarden begin jaren tachtig, maar is verder stabiel. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A054 Pijlstaart

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de pijlstaart onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde een dal in de tweede helft van de jaren tachtig, aantallen zijn daarna weer toegenomen. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 90 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen slobbeenden zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied. In de tweede helft van de jaren tachtig is de populatiegrootte toegenomen, daarna fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A059 Tafeleend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 450 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de tafeleend onder andere een functie als foerageergebied. Het gebied Uiterwaarden IJssel is één van de gebieden in Nederland die de grootste bijdrage leveren voor de tafeleend. Aantallen zijn sinds de jaren zeventig aanvankelijk toegenomen, waarschijnlijk in samenhang met herstel van de populatie driehoeksmosselen. Sinds 1995 was er sprake van een afname, net als elders in het Natura 2000-landschap rivierengebied, waarschijnlijk ten gevolge van een toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de afname is niet gelegen in dit gebied.

A061 Kuifeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 690 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de kuifeend onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn sinds de jaren zeventig aanvankelijk toegenomen, waarschijnlijk in samenhang met herstel van de populatie driehoeksmosselen. Vanaf 1995 was er sprake van een tijdelijke afname, net als elders in het Natura 2000-landschap rivierengebied, waarschijnlijk

ten gevolge van toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A068

Nonnetje

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor het nonnetje onder andere een functie als foerageergebied. Aantallen zijn rond 1990 afgenomen, net als langs de Nederrijn, maar dit lijkt een gevolg van een opeenvolging van zachte winters. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A125

Meerkoet

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.600 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de meerkoet onder andere een functie als foerageergebied. Het gebied Uiterwaarden IJssel is één van de gebieden in Nederland die de grootste bijdrage leveren voor de meerkoet. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond begin jaren tachtig en daarna een afname. Aantallen zijn sinds 1996 opnieuw afgenomen, net als elders in het Natura 2000-landschap riviereengebied, waarschijnlijk ten gevolge van toename in de randmeren. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

A130

Scholekster

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de scholekster onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Vanaf begin jaren tachtig is de populatie toegenomen en afgevlakt in de jaren negentig (met fluctuaties). Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

A142

Kievit

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.400 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de kievit onder andere een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop was aanvankelijk fluctuerend, maar toonde in de jaren negentig een afname. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd. Het gebied Uiterwaarden IJssel is een van de gebieden binnen het Natura 2000-netwerk die de grootste bijdrage leveren voor de kievit.

A156

Grutto

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 490 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Aantallen grutto's zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft onder andere een functie als foerageergebied en als slaapplek. Aantallen zijn sterk fluctuerend, maar hebben een positieve tendens.

Behoud van de huidige situatie is voldoende daar de oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in de omstandigheden voor broedvogels. Binnen het Natura 2000-netwerk leveren de gebieden Waddenzee en Uiterwaarden IJssel de grootste bijdrage.

A160

Wulp

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 230 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de wulp onder andere een functie als foerageergebied en als slaappleats. De populatiegrootte toonde een sterke doorgaande toename. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding.

A162

Tureluur

Doel

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting

Het gebied heeft voor de tureluur onder andere een functie als foerageergebied en als slaappleats. Aantallen fluctueren, maar hebben een positieve trend, zowel op lange termijn als recent. Behoud van de huidige situatie is voldoende, op landelijk niveau is geen herstelopgave geformuleerd.

Bijlage 3 Wettelijk kader Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3)	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: “Lichte” toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de “lichte” toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode

Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing

wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De

(fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
